

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ES 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr HINLEDER FELS ÁKOS

ÜGYVÉD

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A kicsinyhitűek pártja.

— 1906 június 13.

(F.) Elbizakodnunk nem kell, de kicsinyhitűnek sem szabad lennünk. És az már kicsinyhitűség, ha oly érzésekhez szoktatjuk lelkünket, hogy a magyaroknak nagy nemzeti célokért próbatételeket végbevinnie nem tanácsos. Hiszen küzdés az élet, próbatételeknek láncolata. Hát a magyar ellitkolja, hogy az életet kívánja s azt a saját lelke vágyai szerint kívánja berendezni?

Bizony lesz még a magyarnak a közel jövőben nagy életpróbája, mikor tanúságot kell tennie róla, hogy az emberiség családjában külön nagy rendeltetésekre van hivatva. Bizonyoságot kell adnia mihamar arról, hogy önállóságra van ereje s szabad élethez van büszkesége. Az imént lezajlott „kis abszolútizmus” csak bevezetés volt ahhoz a végső küzdelemhez, melyben el kell dölnie, vajjon van-e jogunk ama boldogsághoz, hogy magunk parancsoljunk magunknak? Igen, jönni fog rövidesen amaz idő, mikor a magyar nemzet ezeréves őseréje és az osztrák császárságnak államiségünk megsemmisítésére irányuló politikája végleg leszámol egymással. Eljő az a hatalmas erőpróba, melyben vagy hü magyarságra szokik az idegen érdekű uralkodóház, vagy mi szokunk le örökre a nemzeti büszkeségről, szabadságvágyról s minden államalkotó képességről.

Megtörténhetik velünk könnyen ez az utóbbi eset, ha elhatalmasodik közöttünk a kishitűek pártja. Hisz láttuk a közelmúlt nemzeti küzdelemben a kicsinyhitűség hatásait. Láttuk a készséget, mely törvényeink szellemét felejtve, betörte derekát ama szellemre törő lelkiismeretlen hatalom előtt. Láttuk, hogy mennyi sietséggel tudtak lemondani nagyon sokan addig hirdett elszántságokról. Láttuk, hogy milyen nagy igyekezettel tudták kimagyarázni mind többen és többen a törvénytelen hatalmaskodások üdvösségét. Láttuk nagynevű családok ivadékainak labancná válását s láttuk ezek erkölcsi eltompultságát, hogy még martirok gyanánt is hivalkodtak, amiért a becsülettel küzdök megvetették őket. De láttunk még olyant is, aki örvendeni tudott a királyi biztosok jövetelén s gúnyolódással és nyelvöltöge-

téssel kacagott a nemzeti küzdelem erőfeszítésein.

Szomorú volt látni az ilyesmit s ezt mind a kicsinyhitűek tették. Nem illethetem keményebb jelzéssel táborukat, mert képtelenség, hogy ők mindannyian hazaszeretetet híján lettek volna. Nem; csak kicsinyhitűek valának, kik nem tudtak bátrak lenni abban a gondolatban, hogy amit a nemzeti küzdelem kívánt, ahhoz jogunk van. Csak kicsinyhitűek valának, kik a nemzet erejében bizni nem tudtak, az egy cél iránt való elszánt harc eredményében kétségeskedtek. Az ilyen bizalmatlanság is azonban mind támadás volt a nemzet becsületes összetartása ellen s így bűnül róhatjuk fel, amit csak megbocsátani lehet, de mentetni nem.

Most a szent béke napjaiban mindnyájunkban nagy a készség az általános bűnbocsánatra. De ezenközben is jó lesz figyelemre méltatnunk bizonyos lelki folyamatot, mely a kicsinyhitűekben végbemegy. Ezek között természetesen felebredhetett a szégyenérzete s ez a szégyen boszura is képes. Most még csak az új állapotok kicsinylésében merül ki a boszu, de önönmagától elmérgesedve többre is viszi aztán. Az új állapotok képviselőit irigyledve nézi s irigységével egyszerre feltámad a hiúsága és sok egyéb gyarló emberi indulata. Társait is a közelmúlt időkben való együttes szereplésből könnyen összeszedi az a kicsinyhitű s úgy együtt egy titkos táboroként állnak lesben, vajjon mikor jön még egy „kis abszolútizmus”? És ha még egyszer Kristófi azt izeni, ők mindnyájan el fognak menni...

Bár ne lenne így, de vannak jelek, amikből ilyesmit lehet kiolvasni. Vannak, akik nem tudják őszintén megbánni egykori kicsinyhitűségüket s nem tudják lelküket benépesíteni a nemzet jövődjének nagy reménységével. Inkább gonoszul mosolyognak magukban, mikor a nemzetiségi képviselők okvetetlenkedéseit, meg a delegációk ellen való bécsi tüntetést olvassák. Im, ez a kicsinyhitűek titkos pártjának az ismertető jele.

Ezt a titkos pártot kérjük annak a hazának szent nevére, a mit most még ők is szeretnek, hogy oszoljanak széjjel. A nemzeti küzdelem eddigi sikere győzze meg őket, hogy kicsinyhitűségük oktalan volt s a nem-

zet minden egyes tagjának megbonthatatlan, erős és soha nem lankadó hite meghozza a végső sikert is a nemzet küzdelme számára. Legyenek tehát ők is, az eddigi kicsinyhitűek, részesei a nemzet megbonthatatlan és nem lankadó hitének; támadjon az ő lelkükben is büszkeség, bátorság, elszántság a jövő küzdelemre.

Nem kívánunk a nemzet számára tulságos erőfeszítéseket; nem kívánjuk, hogy a magyar vitézség hírért az egyiptomi piramisok is bámulják. Nem vagyunk oly elbizakodottak. Csak azt kívánjuk, hogy ez a nemzet itt a Kárpátok között, mint egy csöndes családi fészekben, maga legyen az ura magának. Ne kelljen instálgatnia a saját nyelve használatát is a saját fia számára s ne kelljen a saját kenyerét is idegennek adnia. Hogy ezt elérhessük, arra tán csak van erőnk! Hiszen ha erre sincs, akkor élnünk se érdemes. Ezt lássa be mindenki s ne körülmenyeskedjék, hogy nemzeti nagy célokért küzdenünk nem tanácsos.

Elbizakodnunk nem kell, de kicsinyhitűeknek sem szabad lennünk.

A politikai helyzetről.

* Osztrák arcatlanság. Csak nem férnek bőrükben a „sógor”-ék. Magyar gyűlöletüket palástolni nem tudják. Pukkadoznak mérgükben, hogy rongyaikat meguntuk s mivel bátorokunk magyarok lenni — többé-kevésbé. Egy kitömött bábut lámpavasra huztak és roppant szemtelenséggel reá írták: „Kossuth”. Egy zászlóra Kossuth Ferenc arcképét tüzték s körülötte kötelet. — Ezzel mentek a bécsi Magyar Ház elé, hogy a delegáció ülésén ott levő Kossuth Ferenc is láthassa. A függetlenségi delegátusok az ablakból nézték pártjuk elnökének, a magyar nemzet bálványozott nagy politikusának illeten való megsértését. Hallották a vad ordítást: „Vesz-szen Magyarország.” — „Le Kossuth-tal!” Harmincezer bécsi torok üvöltötte: „Los von Ungarn!” Minden magyar delegátus fülebe harsogtak: „Abeng magyarok!” Öklök, botok, kések emelkedtek ütésre és szurásra. Fütty és zsvajv töltötte be az utcát. A bécsi rendőrök pedig egykedvűen sétáltak föl s alá, sőt egy-egy erősebb kiáltásra a tömeggel együtt röhögtek. Az éretlen osztrák fickóknak szörnyen tetszett a mulatság. Zichy Tivadar gróf, a ma-

gyar delegátusok elnöke, az ülést felfüggesztette. Mindenki az ablakhoz ment, amelyek egyike megcsörrent s a következő pillanatban botok, szemét és kódarabok repültek a terembe. Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos mellett egy nyitott nagy kés repült el s Drohobecy horvátpüspök lábánál esett a földre. A kést az elnök asztalára tették. Az osztrák vezető-körök maguk is — látszólag megdöbbenek s most iszonyúan bizonykodnak, hogy előzetes tudomásuk nem volt a neveletlen merényletről. Magyar politikai körökben felmerült azon kérdés, hogy ezek után nem volna-e helyesebb, ha úgy a magyar, mint az osztrák delegációk otthon végeznék ellenőrzési teendőiket addig is, míg ez az átkos közös-ügyes rendszer fönáll? Bizony jobb lenne! Ha Bécs Los von Ungarnt kiált, mi viszont Los von Oesterreich-kal feleljünk s előbb-utóbb vége lesz az átoknak.

Nemzeti ünnepély Homoródjánosfalván.

Ritka és a maga nemében páratlan élvezetes ünnepélyben volt része Homoródjánosfalva községnek és a vidék szép számban egybesereglett és meghívott közönségének június 5-én. Nemcsak a nagy Homoród derek és jó székely népe, hanem a szomszéd Daróc is kiváló mértékben s faj és nemzetiségi különbség nélkül képviselve volt ez ünnepélyen.

Magyarország ezer éves fennállásának tíz éves évfordulója emlékéért ünnepelték e napon igaz hoofti lelkesedéssel és vallásos kegyelettel. Ugyanis e kis község derek és minden nemes iránt fogékony székely népe, mint a magyarság végvára, hallgatva vezetőire s követve azoknak vallásos és hazafias lelkesítő felhívásait, ezeltől 6 évvel a templom és iskola szomszédságában egy emlékoszlopot emelt. Magyarország ezer éves fennállásának emlékére s ekkor és ezután egy alapítványt is gyűjtött a község lakóitól oly célból, hogy ezen alaptőke kamatának egy része mindig tőkésítették, a más nagyobb részéből pedig minden tizedik évben egy emlékünnepelely rendeztessék. Ez ünnepélyen szavaló ifjak, kiket a keblü tanács jelöl ki, némi jutalomban részesítettessenek s végre az oszlop és környéke diszesen és rendben tartassék. A szépi-észeti és művészi munka megbecsülése, a hazafias szellem ébrentartása egyfelől, másfelől pedig a szavaló ifjak megjutalmazása és kitüntetése által még irodalmi fejlesztési célja is van e kegyeletes és haza-

fias ünnepélynek és alapítványnak.

E főbb körvonalak ismertetése alapján is méltán lehet ez ünnepélyt és az ezt megelőző intézkedéseket ritkának és páratlannak mondani, mert valóban alig hihető, hogy ehhez hasonló sok legyen szeretett hazánkban. De legyen szabad e rövid ismertetés után egy pár sorban a szép és lélekemelő ünnepély lefolyásáról is megemlékeznem!

Ünnepi díszben a falu, ünneplő sokaság az uton, mely kétfelől zöld galyakkal van díszítve; langyos szelid tavaszi levegő, mintha ez is ünnepelne a sok esőzés után. Díszben az oszlop és a szép tágas tér, melyen 4—5 község népe hullámszik, várva az ünnepélyre hívó jelt. A balzsamos léget ekkor megreszketeti az 500 éves templom és torony majdnem oly idős harangja. Kicsiny és nagy feszült figyelemmel van eltelve, mert úgy látszik, hogy együtt ünnepel az ur és szolga, a szegény és gazdag, a kicsiny és nagy s nemcsak együtt, hanem egyenlő akarattal is, mint a legelső pünköszt ünnepe! Akkor is pünköszt vala, most is! — Ime így munkálkodik a szent lélek!

Megzendül az ének és száll a magyarok erős és hatalmas Istenéhez: „Egy Istenünk egy magyar hazánk.” Alig végzi e szent éneket a nagyközönség, máris az oszlop melletti emelvényen megjelen a község lelkes és nemes szándéku lelkésze Ürmösi Károly s az ünnepélyt megnyitó s annak célját ismertető szavai után egy magas röptű s hazafias és vallásos buzgósággal elmondott imájával mindnyájunk lelkét Isten trónjához emelte, magasztalva s kérve a jóságos Istent, hogy jobbajával védje e hazát, mely „megbűnhődte a multat s jövendőt s melyen a nagyvilágon e kívül nincsen számunkra hely.” Ezt a magasztos imát ének és szavallat követte, mely után Benedek Mózes olvasta fel az aranykönyvből az alapra adakozók neveit s ezt megelőzőleg részletes történetét, az oszlop felállításának eszméjét és megvalósítását s a gyűjtött alapösszeg kamatainak felhasználására vonatkozó intézkedéseket. Ujból ének és szavallat volt, melyre következett az ünnepi beszéd helybeli tanító Kis György által előadva. A szebbnél-szebb összetételű mondatok, a szép iránnyal elmondott történeti részletek és a lelkesítő, gyűjtő előadás oly közvetlenül hatott a hallgató közönségre, hogy kimondani nem, csak érezni lehetett. E beszéd s annak hatásos előadása egyik kimagasló fénypontja volt az ünnepélynek. Még egy pár szavallat és ének következett, mire ifj. László Mózes községi bíró lépett az emelvényre, ki megköszönte a nagyérdemű közönségnek az érdeklődést, a megjelenést s kijelentette, hogy Isten segédelmével a szobrot ezután is védeni, ápolni s jó karban fogják tartani.

Isten szabad ege alatt kalap levéve és felállva még egyszer imádkozott a nép, az ünneplő közönség énekelve együtt és egyenlő akarattal: „Isten áldd meg e hazát jó kedvvel bőséggel.” E magyar nemzeti szent ének eléneklése után az igaz lelkesedés lobogó fénye mellett oszlott el a közönség az ünnepély színhelyéről, szívében mindenki azon

őszinte ohajtással: vajha így ünnepelne a nagy magyarhon minden községe, minden egyes tagja! Kedélyes mulatozás volt az ünnepély után zeneszó mellett, hová a községi bíró a szomszéd községbeliek népét is igaz székely vendégszeretettel hívta meg!

Az iskolás növendékek éneke és az egyesek szavallata szintén elismerésre méltó. Mindenik szavallat készültségre és gyakorlatra vall, de különösen köztetszést érdemelt Benedek László 5 éves fiúcska szavallata, ki Petőfi „Nemzeti dalá”-nak egy pár versszakát oly hatalmasan szavallta, hogy mindenkit bámulatba ejtett, különösen akkor, midőn egy betoldott részt is elmondott, melyben igéri, hogy a hazát és a mellette levő oszlopot védeni fogjuk ha kell! Így ünnepelni: lelkesítő és magasztos, ilyen ünnepnek emléke marandó és becses! Sok ilyen ünnepben részeltél oh Isten a magyart s annak nyomán virágoztasd a szabadságot s fakassz a szabadság fájából végre önállóságot és boldogságot! Ugy legyen!

Figyelő.

Kirándulás Romániába.

A Bukarestben közelebb megnyilvánuló román nemzeti kiállítás megtekintésére és Románia közgazdasági viszonyainak tanulmányozására utazó magyar társaság utiprogramja következőleg állapított meg:

Találkozás Brassóban július 6-án a Dresler-féle kávéházban d. u. 4 órakor, a hol a társaság tagjai részletes tájékoztatást nyernek.

Brassóból indulás július 7-én reggel. Utközben Sinai királyi nyaraló hely, esetleg a campinai petroleum források megtekintése. Ebéd Sinaiban.

Bukarestbe érkezés este 9 órakor Elszállásról a bukaresti Magyar Társulat gondoskodik. 50—60 ingyen szállás lesz Bukarestben lakó magyar polgároknál. Azonkívül kilesz bérelve egy szálloda, hol a társaság tagjai olcsó szállást kapnak. Tartózkodás Bukarestben 2—3 nap.

Visszautazás Bukarestből tetszés szerinti vonatokkal és időben történhetik Predeálra át.

Ugy a magyar, mint a román államvasutakon a kiránduló társaság tagjai féláru kedvezményes vasúti jegy váltására szóló igazolványt kapnak.

Menet az utazás Brassóban 48 óráig megszakítható. A vasútjegy Predeál, Bukarest és vissza a gyorsvonaton I. oszt. 16 frank 35 bán, II. oszt. 11.75, személyvonaton I. oszt. 13.60, II. oszt. 9 frank 80 bán (1 K. 1 frank 6 bán).

A kirándulásban való részvétel László Gyula titkárnak Marosvásárhelyre legkésőbb június 20-áig bejelentendő. A jelentkezéskor a rendezési költségekre minden résztvevő 2 koronát fizet. A kedvezményes vasútjegy váltására szóló igazolványt a bizottság minden résztvevőnek postán megküldi. Ez igazolvánnyal mindenki ott váltja meg Predeálra a féljegyet, a hol vasútra száll. Később jelentkezők a kedvezményes utazásra igényt nem tarthatnak.

A társaság azon tagjai, kik Románia más nevezetességeit is meg akarják tekinteni, ebbeli szándékukat előre jelezzék.

A társaság egy csoportja Bukarestből két napi tartózkodás után, körútra indul. Megnézzük Constantza feketetengeri kikötőt. Cernovodától dunai hajón meggyünk le Braillaba. onnan Galatzra, Galactól hazajövet megnézzük egy pár moldovai csángó községet és Gyimesen át térünk haza.

A kedvezményes jeggyel az utat akár Csikszeredában, akár Tusnád fürdőn, 24 órára meg lehet szakítani.

Ez utóbbi csoport utazása egy hétre terjed s az uti költség a teljes ellátást beleértve, mintegy 200 korona lesz.

A rendező bizottság nevében

László Gyula, titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Utnapja alkalmából már tegnap nagy előkészületek folytak városunk főterén. A délutáni vonattal ide érkezett Gróf Mikes János főesperes plebános édes anyja, kit az irgalmas nővérek vezetése alatt álló elemi leányiskola növendékei üdvözöltek és akinek az egyik leányka beszéd kíséretében szép virágcsokrot adott át. Ma d. e. pont 10 órakor a Deak-téren tábori mise lesz. Szent beszédet Hohenlohe herceg mond.

— Tulipán-gyűlés. A helybeli Tulipán Szövetség közgyűlése ma d. u. 3 órakor kezdődik.

— Székely nemzeti érdekű pályatétel. A »Székely-Udvarhely« szerkesztősége ezennel a következő pályatételt tüzi ki: Megirandó egy-két ujságközleményre terjedő cikkely arról, hogy a székelyudvarhelyi állami főreáliskola minő hatással volt eddig a Székelyföld iparára, kereskedelmére? Lehetőleg egy-két példa rövid felsorolása szükséges. Továbbá minő hatással lehetett volna ugyancsak a Székelyföld iparára, kereskedelmére és mezőgazdaságára azon esetben, ha nevezett intézmény népszerűen, a nép nyelvén ismertette lett volna oly formán, hogy mire képesíti, képesítheti a székelyföldi főreáliskola a nép szempontjából a székely nép gyermekeit, még abban az esetben is, ha egyesek négy osztállyal többet nem végeznek belőle? Mit tehet és mit kellene megtennie minden székelyföldi falusi pap, tanító- és jegyzőnek községében, hogy maga a józanul gondolkozó székely nép feltétlenül megismerje a főreáliskola életre nevelő voltát? Pályadíj egy 20 koronás arany. Pályázati határidő folyó évi július hó 20-ika. A beérkezett pályamunkák közül a közölhetők a »Székely-Udvarhely«-ben közöltetnek. Azután szavazás alá bocsátjuk az egyes cikkelyeket és a »Székely-Udvarhely« olvasóitól beküldött szavazatok eredményét nyilvánosságra hozva, a legtöbb szavazatot nyert közlemény írójának elküldjük a pályadíjat. A kérdést székely-magyar nemzeti szempontból messzekiható fontosságúnak tartjuk s épen azért — eltekintve a pályadíjtól is — az illetékes köröket hazafias cselekedetre kérjük.

— A polgármester halála. Kassay F. Ignác nyug. polgármester meghalt. Mély részvétellel és fájdalommal vette e szomorú hírt mindenki. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta: „Alólirottak, a szív igaz és mély fájdalomával tudatják, hogy a szerető hű férj; gondos édes apa és nagy apa; jó testvér, rokon és nemes barát Kassay F. Ignác országos ügyvéd, 48-ás honvéd főhadnagy, törvénybíró, volt országgyűlési képviselő, Székelyudvarhely város ny. polgármestere, az ev. ref. egyházközség főgondnoka, az országos honvéd-egylet dísztagja, törvényhatósági bizottsági, városi képviselőtestületi- és ev. ref. iskolaszéki tag, a Mária Valéria gyermekkert és a volt felsőleányiskola gondnokságának volt elnöke 79 éves korában, rövid szenvedés után f. évi június hó 12-én reggel 7 órakor meghalt. A mult idők egyik nagy embere s vele együtt egy változatos és eredményekben gazdag élet szállott sirjába. Már mint ifju, kezében karddal, az igaz hazafi lelkesedésével vett részt a magyar nemzet szabadságharcában. Mikor a csaták zaja elnémult, mint meglelt férfit, értelmének fényével, akaratának erejével szolgálta a hazáját, szülővárosát és anyaszentegyházát. Ebben a nemes és felszázadot meghaladó munkában örökölte meg nevét és emlékezetét, nemcsak családjában körében, hanem a közélet terén is. Mint egy hű harcos, a jól elvégzett munka öntudatával tért pihenni. Itült teteme f. hó 14-én d. u. 4 órakor az ev. ref. templomban tartandó szertartás után fog a ref. temető kertben örök nyugalomra helyeztetni. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott! Székelyudvarhely, 1906. június 12. Kassay F. Ignácné sz. Somogyi Karolina, mint özvegye. Kassay F. Ákos és neje Boros Erzsébet és gyermekeik: Aranka, Pál, János, Jolán, Elizke, Kassay F. Dezső, mint gyermekei és unokái. Özv. Csépi Istvánné szül. Kassay Anna és gyermekei, mint testvére és elhunyt testvéreinek gyermekei. Özv. Boros Károlyné, özv. Fogarasi Albertné és gyermekei.”

— Uszoda városunkban. Örömmel értesültünk arról, hogy a városi sétatéri bizottság részéről komoly mozgalom indított az iránt, hogy a Küküllő folyón a sétatéri part hosszában részvénytársasági alapon 25 K-ás részvényekkel egy nyári uszoda építtessék. A terv annyira közszükségletet van hivatva kielégíteni, hogy nem kételkedünk, miszerint az rövid idő alatt meg is valósíttatik. Részleteket jövő számunkban közlünk.

— Városi közgyűlés. Székelyudvarhely sz. kir. város képviselőtestülete Gotthárd János polgármester elnöke alatt folyó hó 12-én és folytatólagosan tegnap d. u. 3 óráig kezdődőleg tartotta meg rendkívüli közgyűlését. Elnöki megnyitó során a polgármester kegyeletos szavakban emlékezett meg Kassay F. Ignác nyug. polgármester haláláról, indítványára a képviselőtestület emlékét jegyzőkönyvbe iktatta s arról az özvegyet kivonatilag értesíteni határozta. Ezután a főjegyző Gróf Apponyi Albert közoktatási miniszter leiratát olvasta fel, amely szerint a székelyföldi állami tanító-

képzőnek Székelyudvarhelyre leendő áthelyezését maga a miniszter kezdeményezi. A tanács javaslatát Dr Valentsik Ferenc módosításával, Dr Kovácsy Albert orsz. képviselő, Molnár Károly, Sándor Mózes felszólalásai után — egyhangulag magáévá teszi a képviselőtestület s annak illetékes helyen való támogatására Gotthárd János polgármester, Dr Kovácsy Albert orsz. képviselő, Dr Valentsik Ferenc tagokból álló küldöttséget választott és egyuttal a közgyűlésből Ugron Ákos főispánt is felkéri az ügy kedvező elintézésének elősegítésére. A város közönsége ugyanis hálás szívvel fogadja Gróf Apponyi miniszter jóindulatát, melyet a képezde idehelyezésének kérdésével kétségtelenül beigazolt. Az állami csemetekert és a városi sétalátér között, városunk legszebb részén levő területén 4 és fél hold helyet, mintegy 72000 K értékben följárul s ezen kívül minden tőle telhető kedvezményt meg ad a tanítóképző intézet elhelyezése érdekében. Majd a villamvilágítás létesítésére bizottságilag letárgyalt szerződés került napirendre. Este 7 óráig a legnagyobb figyelem és részletes vita között folyt a tárgyalás, melyen Ugron Ákos főispán is végig kitarított, sőt a 6 órakor megszakítani kívánt tárgyalást, egyenesen az ő ohajtására folytatták. A szerződések felolvasását felváltva Dr Valentsik Ferenc, Dr Kovácsy Albert és Hlatky Miklós végezték s a felolvasott pontokat úgy általánosságban, mint részleteiben a közgyűlés elfogadta. Ezt annál nagyobb örömmel regisztráljuk, mért egészen ami ohajtásunknak megfelelően történik ez a fontos és lényeges befektetés. Mivel a város közönségét semmi közteher ebből kifolyólag nem éri, sőt városunknak inkább anyagi előnyökre, tekintélyes jövedelemre van kilátása. Tegnap délután volt a folytatólagos közgyűlés, melyen 38 szóval egy ellen a villamvilágítási szerződést elfogadták. Tehát remélhetőleg az év végére már megszabadulunk a petroleumvilágítás kellemetlenségeitől.

— **Furcsa állapot a székely akciónál.** Majdnem úgy hangzik, mint a »faból vaskarika« elmélet, hogy a székelyföldi miniszteri megbízott — Budapesten; a kirendeltség vezetősége pedig a Székelyföld szélén — Marosvásárhelyt szel. Ennek aztán természetesen sok olyan hátránya van a tulajdonképpen fontos misszióra hivatott, az országnak jelentékeny áldozatába kerülő intézményre, amit csak úgy röviden elmondani, lehetetlen. De meg aztán fölösleges ismételn. Hiszen lépten-nyomon tapasztaljuk; fadjalommal érzi a Székelyföld lakossága az egyes intézkedésekből. Itt van az ugynevezett »Székelyföldi mintaméhes«, melyet ohajtva várt az egész Székelyföld, hogy nyomorúságait enyhítse. S mi történt? Az ugynevezett »székelyföldi kirendeltség« odaajándékozta egy marosvásárhelyi privát vállalkozónak és 15 évre lekötötte a Székelyföld összességét érdeklő mintaméhes. Magán vállalkozónak játszotta kezére azt a nagyfontosságú ügyet, melyért évek óta könyörög, kilincsel és kérelmez a Székelyföld lakossága.

Magán vállalkozónak adományoztatta, hogy a kikötött 15 év lejártával az összes építkezés és berendezés — minden további kötelezettség nélkül — annak kizárólagos tulajdonát képezze. Figyelmen kívül hagyták a sok kérvényt, melyekre még válasz sem érkezett. Pedig annak idején Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter élő szóval nekünk is megígérte, hogy a Székelyföld központján állami méhészeti iskolát, mintaméhes szervez; tekintettel ami speciális éghajlati viszonyainkra. Ezzel szemben most szakképzett méhészmunkást és vándor tanárt adnak államköltségen Marosvásárhelyre egy tisztán magán jellegű mintaméheshez, amely — ettől eltekintve is — soha »székelyföldi« nem lehet, mert ott a három székelyföldi vármegye gazdaközönsége az ő neki szükséges, éghajlathoz viszonyított oktatást megszerezni nem tudja. Kívánjuk tehát, hogy a székelyföldi kirendeltség központja Székelyudvarhelyt legyen. Akkor ilyen és ehhez hasonló felszegségekkel a székely nevet elkedvetleníteni nem fogják. Mert innen az egész Székelyföld viszonyait közvetlen közelből lehet megismerni s még a jóhiszemű tévedések is ritkábbak lesznek. Sürögő intézkedést várunk az egész Székelyföld nevében!...

— **Székely Társaság Székelyudvarhelyt.** Mozgalom indult meg, hogy városunkban a csak némileg létező, de egyáltalán magáról életelt sem adó Székely Társaságot figyelmen kívül hagyva, új Székely Társaság alakuljon a város polgárságából. Ezen új Társaságnak legelső működési célja lenne, hogy a Székely Társaságok Szövetségét felkérje: a folyó évi közgyűlésének Székelyudvarhelyen leendő tartására.

— **Közigazgatási ülés.** Vármegyénk közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt Ugron Ákos főispán elnökletével tartotta meg havi rendes ülését, melyen a tagok majdnem kivétel nélkül jelen voltak. A sorozással elfoglalt alispán helyett Adám Albert főjegyző adta elő havi jelentését, melyből kiemeljük, hogy egy évre érvényes utlevelet múlt hónapban 99 drbot adtak ki, a közkórház vízvezetékének építése folyamatban van. Barabás András árvászeki elnök több községben helyszíni vizsgálatot tartott s e közben 210 szóbeli panaszt vett fel és nyomban elintézt. A kiszállások tehát közszükséget képeznek. A szintén sorozással elfoglalt főorvos helyett Dr Ráczkői Samuel tb. főorvos tett jelentést. A vármegye közegészségügye kedvezőtlenebb volt a megelőző havinál. 128 hevenyfertőző beteg állott gyógykezelés alatt. A közkórházban 233 beteget ápoltak. Homoród-fürdő biztosa Dr Demeter Lőrinc főszolgabíró, Korond-fürdőé Katona Ferenc körjegyző. Fürdőorvos elöbbinél Dr Burnász, utöbbinél Dr Balogh. A tanfelügyelőség jelentését Ember János kir. tanfelügyelő adta elő. Meghalt Jártó Áron vágási róm. kath. és Major Mihály magyarandrásfalvi gör. kel. tanító. Szemlélné Lendvay Mária helybeli polg. isk. és Szalontainé Árkosi Vilma bözödi elemi isk. tanítóknak egészségügyi okokból tanév végéig szabadság engedélyeztetett. A köz. miniszter a megyei takarékpénztárnak, valamint a miniszter megbízásából a tanfelügyelőség a Hitelszövetkezet és Zálogkölcsonintézetnek a városi elemi iskolás gyermekek felruházása és in-

gyen tankönyvekkel való ellátására tett hazafias adományaiért köszönetet mondott. A vármegyei tanítóegylet e hó 6-iki gyűlését az árvíz miatt Székelykeresztyron megtartani nem lehetett s így az folyó hó 30-án Székelyudvarhelyt lesz. Stratzinger Emil kir. pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató értelmes előadását hallgatta meg ezután az ülés. E szerint egyes adóban 5219 K 85 f, bélyeg- és jogilletékben 9928 K 95 f, fogyasztási és italadóban 2140 K 88 f és dohányjüvedékben 16,888 K 41 fillérrel több, hadmentességi díjban pedig 1 K 8 f kevesebb folyt be, mint a múlt év hasonló havában. Majd Révffy Zoltán kir. ügyész adta elő havi jelentését, hogy összesen 10 vizsgálati és 78 elítelt fogoly volt letartóztatva. Szobotka Rezső kir. főmérnök tartalmas jelentése és előterjesztései nagy figyelembe részesültek. Bejelentette, hogy Péchy Lajos műszaki tanácsos a minap beutazta a vármegyét s az inségsegélylyel végzett munkálatokat felül vizsgálta. Az érdeklődést nagyban emelte Ugron Ákos főispán felszólalása, melyre az előbbi napon tartott g. e. vál. ülés adott impulzust. Véleményére feliratot intéznek a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a Nagyküküllőt és mellékpatakait sürgősen szabályoztassák és ahhoz az állam adjon megfelelő segílyt. A miniszterhez intézendő feliratot még az ülés folyama alatt megírta Szabó Gábor aljegyző és az immár utba is van Budapest felé. Zonda József tvh m. kir. állatorvosé volt az utolsó havi jelentés, mivel a közgazdasági előadó az ülésen nem jelent meg. Az állategészségügy a megelőző havihoz viszonyítva kedvező volt, nem tekintve a sertésbetegségeket, melyek szünet nélkül pusztítanak. Kapcsolatosan Menyhárt András egy gyakorlati tapasztalatáról tesz említést. E szerint a legelön levő állatok kisebb százaléka pusztul el sertésvészben, mint a zárt helyen levőkből. Zonda megmagyarázza az okot s kijelenti, hogy a fertőzéstelen udvarokból való állatokat azon községben, ahonnan azt kéri, legelőre hajtani eddig is megengedték s jövőre is engedélyezik. A jelentéseket mind tudomásul vette a bizottság. Bikafalvi örháznál állandó megállóhelyt kérelmeznek és a kökereszt-tér rendezése ügyében érkezett miniszteri leiratot másolatban a városhoz átküldik határozatra. Több ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **Fölvétel a tanítóképzőbe.** A mint illetékes helyről értesülünk, a székelykeresztyri tanítóképzőbe 67 tanuló folyamodott fölvételért, még pedig 17 jeles, 33 jó és 17 elégséges bizonyítvánnyal. Föl fog vétetni 30, ebből 22 államsegélylyel 8 saját költségén.

— **A színészek városunkban ma befejezik mintegy kéthetes, tehát elég rövid működésüket. Jobb műsort és több közönséget ohajtunk nekik.**

— **Elítelt tulipánhamisítók.** Hirschler és Fömmel budapesti aranyműveseket, akik tulipános nyakkendő-tüket készítettek, a fővárosi IV. k. előjáróság 100 K pénzbüntetésre, esetleg 5—5 napi elzárásra ítélte. Így járnak a hamis jelvények gyártói is. Sőt az elárusítóknak sem ártana egy kis büntetés, hogy tisztességre szokjanak.

— **Ménosztyálozás.** A sepsiszentgyörgyi állami méntelep ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése folyó évi július hó 20-án lesz.

— **Irógéppel dolgozni tudó,** vagy dolgozni hajlandó fiatal ember, esetleg leány állást nyer Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd, orsz. képviselő irodájában Oklándon.

— **Segesvári baromvásár.** Segesvár város tanácsának a jövő heti vásárookra vonatkozó hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Kossuth-utca 31-ik szám.** Betegh Pál és Társa könyvnyomtató és könyvkötő intézetét **folyó évi április hó 24-től kezdve** Kossuth-utca 31. szám alá, a m. kir. postahivatallal átellenben levő saját házába helyezte át.

— **Országos kirakóvásárok június havában** a következő helységeken és napokon lesznek:

14. Szelistye.
15. Gyergyószentmiklós, Nagybaczon.
16. Kőröspatak, Zalatna.
17. Bágyon.
18. Marosvásárhely, Nagysink, Szászbanyicza, Székelyudvarhely.
20. Szilágycseh.
21. Brassó.
22. Alsórákos, Alvincz, Csikkarczfalva, Göresön, Kisselyk, Makfalva, Páncéleseh, Segesvár, Somkerék, Torda.
25. Hadad.
26. Gerend, Oláhlapos.
27. Maroskecze, Sepsiszentgyörgy, Szerdahely, Szinye, Teke.
28. Kápolnásfalva.
29. Hosszufalu, Magyargyerőmonostor, Sajóudvarhely, Szilágysomlyó, Zabola.
30. Bonczhida, Csikszépviz, Nagydisznód, Óradna.

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosviz-fürdők. Ivó- és belézési kura. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az **Igazgatóság.**

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap további küldése fennakadást ne szenvedjen.

KÖZGAZDASÁG.

Vármegyei gazdasági egyletünk választmánya Ugron Ákos főispán, egyleti elnök vezetése alatt kedden tartotta meg havi rendes ülését a vármegyei ház kistermében. Az ülés nagy érdeklődés mellett folyt le. Új tagokul Hlatky Miklós titkár ajánlatára, Elekes Géza birtokos Alsósiménfalváról és Czinkóczky János lelkész Székelysomborról felvették Daniel Lajos közigazdasági előadó választát tárgyalván, a minta-gazdáknak ajánlottak telekkönyvi adatait bekérik és a miniszteri kirendeltséghez felterjesztik. A mezőgazdasági és cselédügy tanulmányozására, a cselédtörvény módosítására vonatkozó javaslatok kidolgozására Ugron Ákos elnökletével Szabó István, Máthé Pál, Dr Valentsik Ferenc, Dr Soó Rezső, Ugron Gáspár, Szöllösi Samu és Hlatky Miklós titkárból álló bizottság küldetett ki. Bedő Ödön tagsági kötelezettsége még fönállván, azon cimen, hogy gazdaköri elnök — lemondását tudomásul nem veszik. A földmívelésügyi miniszternek a gazdasági háziipari foglalkozás ügyében küldött leiratából kifolyólag, a törvényhatóságot megkeresik, hogy mikor e tárggyal foglalkozik, vegye

igénybe az egyesület támogatását. Bonyhádon márciustól október végéig minden hó második péntekén állatvásár lesz, ahol tájfajta marhák beszerezhetők. Az őszi rendezendő állatkiállítás rendező-bizottságába Gotthárd János polgármester, Szombatfalvy Lajos, Zonda József, Dénes Samu, Szabó István, Ugron Zoltán, Daniel Lajos, Simó János, Hlatky Miklós megválasztottak. A székelyföldi kirendeltséget megkeresik, hogy az egyidejűleg rendezendő baromfiállítását segítse és a lótenyész-bizottság elnökségét, hogy a lódíjazást ugyanakkor eszközölje. Daniel Lajos indítványára elhatározták, hogy a földművelésügyi minisztertől Vargyas községben az ismétlődő gazdasági iskolához beruházást, felszerelést és azt kéri, hogy a szaktanító költségeit a közokt. miniszter tárcája terhére állítsa be. Dr. Pajor Ignác az állatbiztosítás előnyeit ismerteti. Rámutat azon eredményekre, melyek e téren vármegyénk területén a megalkult szövetkezetek által elérték. Az állatbiztosítás népszerűsítését az egyesület megígéri. Elnök pedig előadónak köszönetet mond az ismertetésért, melyet jövő számunkban szóról-szóra közölni fogunk. — Lajos János elnök és valóban megható vonásokban mutat reá azon nagy veszélyekre, amelyek a Nagyküküllő mellett elterülő községeket, főleg pedig Bögözt érik a szabályozatlan folyó rendkívül gyakori kiöntése és a kiáradó hegyi patakok kártételei miatt. Megtörténik, hogy évenként 12-szer is elárasztja a Kükküllő menti községeket a folyó s ilyenkor 2—3 napig is a padláson nyomorog a lakosság halálfelelmek között. Terményeit és állatállományát teljesen tönkre téve a víz. A kultur-mérnökség valamelyes terveket dolgozott ki. De aztán e tárgyban azóta semmi sem történt. Kéri haladéktalan intézkedés megtételét, mert a lakosságot végveszély fenyegeti. Ugron Gáspár ezzel kapcsolatosan a gátak szabályozásának ügyét sürgeti. A választmány felkérte előadót, hogy Bögöz község által a főispán útján intéztesse kérvényt a földművelésügyi miniszterhez, amelyet aztán az egyesület is támogat. A székelyföldi mintaméhes felállítására ügyé-

ben Betegh Pál indítványt tesz a miniszterhez leendő felirat intézése végett, amelyben kifejtendő, hogy a Székelyföld központja nem Marosvásárhely, ahova összpontosítják a székelység javára szánt intézményeket, hanem Székelyudvarhely. Kérjen az egyesület egy mintaméhes Székelyudvarhelyre az egész Székelyföld számára és olyan székelyföldi tapasztalt egyént állítson élére, aki viszonyainkkal ismerős, ide illő méhésetet folytat. A választmány elnököt felkéri, hogy a földmiv. miniszterrel történő személyes beszélgetés, illetve érintkezés alkalmával tárja fel az e kérdés körül felmerülő panaszokat és kérje, hogy a székely kirendeltség központjává, mint egyedül megfelelő területet Székelyudvarhelyt tekintse és a székely akció innen indíttassék meg. Több tárgy nem lévén, a jkv hitelesítésére Zonda József és Dénes Samu felkérte az elnököt az ülést a tagok lelkes eljénzésétől kísérvé bezárta.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Jó házból való fiu ki a gymnasium III. vagy IV. osztályát végezte gyakornoknak felvétetik Márk Testvérek fűszer- és fonalkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Szám: 3681—906.

Segesvári országos vásár.

Miután június 24-ike vasárnapra esik, figyelmeztetik a közönség, miszerint az országos marhavásár f. é. június 22-ikén és 23-án, a kirakó vásár pedig június 24-én, jun. 25-én és június 26-án fog megtartani.

Segesvár, 1906. évi jun. 11. én.

A városi tanács.

Házeladás. A Bálint-utca 34. számú ház, melyben 2 szoba, egy konyha és pince, valamint nyárikonyha (sütőkemencével, fatartó, sertés és tyukól, kocsiszin, egy hétéles csür, nagy istálló stb tartozik, szabad kézből azonnal eladó. Ilonka Mihályné Székelyudvarhelyt, Bálint utca 34.

Bükkfaeladási hirdetmény.

Az olaszteleki közbirtokosság a fülei „Hatod“ erdeje „B“ üz. o. 3 osztagában „Barótköve“ foltonkint kijelölt 1906. évi bükkfahasználatot, amely előzetes becslés szerint mintegy 250 m³ mü és 750 m³ tüzi- és szénfát teszen ki tövön az erdőben, Olasztelek községhez f. é. július hó 1 én délelőtt 10 órakor megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal összekötött szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek kikiáltási áron felül eladja.

Kikiáltási ár 1000 kor.

Bánatpénz 10 százalék.

Részletes becslés árverési és szerződési feltételek a vargyasi m. k. járási erdőgondnokságnál és alulírott nál megtekinthetők.

Olasztelek, 1906. június 5.

Ifj. Bartha István
közbirt. elnök.

Sz. 33—1906.

Faeladási hirdetés.

Alulírott közbirtokossági elnökség közhírré teszi, hogy Gyergyóújfalu 1906 június 24 én délután 2 órakor kezdődő nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján eladja a barátos sorki erdő részben 1904. évben kijelölt rendes vágásban megperzselődött s eladni szánt lábon álló fáját.

Kikiáltási ára összesen 3060 korona, melyen alul a fát nem adja el. Bánatpénz 400 korona.

A részletes árverési és szerződési feltételek, amelyekből eltérő vagy utóajánlatok nem fogadhatók el, alulírt közbirt. elnökségnél hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tájékoztató szolgáljon, hogy a kihasználás alá kerülő terület 30 kat. hold kiterjedésű, a legközelebbi vasúti állomástól 42 km. nyire van és hogy az eladó fa lucfenyő s csak

kis részben jegenyefenyő, 14127 drbnak mellmagasságban, kéreggel együtt 3—52 átlag 20 cm. átmérőjűnek, 1248 kbm. hasznófát tartalmazónak van becsülve.

Gyergyóújfalu. 1906 június 6-án'

Mihálydeák Imre, Bányász Sándor
közbirt. jegyző. közbirt. elnök.

Mindenféle

bélyegzők

gyári áron és leggyorsabban

szerezhetők be

Betegh Pál és Társa

könyv-, papír-, író- és rajzszerszerkeszkedésében Székelyudvarhelyt,
Kossuth-utca. 31. sz.

Keletbélyegzők önnedvezővel; «Mercur» keletbélyegző forgatható ruggyanta szalaggal; «Hungária» keletbélyegző ruggyantából; «Egyetemes önnedvesítő» könnyű szerkezet, egészen rézből és rézpléhből, álanoyzva; «Monitor» önnedvező, számozó és lapszámozó gépek.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhhirü fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piactérre, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszeráruban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb áron.

Mindig friss fűszerárak!

„Hermandol“ klozet-papír a legjobb!

HEGEDŰ, VONÓ, KELLÉKEK ÉS HUROR

SZIVAR-, SZIVARKA-,

DOHÁNYTÁRCAK

ERSZENYEK ÉS PENZTÁRGÁK

MONOGRAMMOK levélpapír és fehérnemű bélyegzéshez, minden betűvel, 1 drb 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1906.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.